

CONGRES – SEKSUEEL GEWELD

16 mei 2019

Pullman Cocagne, Eindhoven

Het congres over seksueel geweld staat dit keer in het teken van het werken met slachtoffers, plegers en omgeving.

Seksueel geweld komt beangstigend vaak voor. Jaarlijks worden 100.000 mensen slachtoffer van seksueel geweld. Aanranding, verkrachting en seksueel misbruik grijpen diep in in het bestaan van slachtoffers, maar ook van hun naasten. Zij hebben te maken met de psychologische, maar ook de medische en sociale gevolgen van hun slachtofferschap. Niet zelden is er ook sprake van herhaald slachtofferschap. Dat kan zo zijn omdat het geweld zelf zich herhaalt, maar ook doordat beelden van het geweld kunnen circuleren op het internet. Ook voor plegers heeft seksueel geweld gevolgen. Denk daarbij aan vervolging, detentie, het wegvallen van vrienden en familie, verstoting uit een gemeenschap, het uiteenvallen van diens gezin en een scala aan psychologische problemen die oorzaak dan wel gevolg zijn van het gepleegde geweld. Daarnaast heeft seksueel geweld binnen gezinnen, families, scholen en gemeenschappen ook impact op deze sociale verbanden en hoe mensen zich daarbinnen tot elkaar verhouden.

Het werken met seksueel geweld is voor hulpverleners en artsen dan ook een buitengewoon complexe en delicate aangelegenheid die vaak handelingsverlegenheid oproept.

Op het congres over seksueel geweld zullen vooraanstaande sprekers uit wetenschap en praktijk uitvoerig stilstaan bij de hulpverlening rondom deze gevoelige en beladen problematiek.

Doelgroep

Het congres over seksueel geweld is bedoeld voor professionals die in de praktijk te maken hebben met deze problematiek.

Leerdoelen

- De relatie tussen seksueel geweld en psychotrauma;
- Omgaan met scheve machtsverhoudingen, impliciete intimidatie en seksueel grensoverschrijdend gedrag;
- Welke wetgeving en juridische kaders er zijn met betrekking tot zeden en seksueel geweld;

- De biologische verklaring van seksueel geweld over de tijd heen en implicaties voor begeleiding en behandeling;
- Systemisch werken na seksueel misbruik en toepassing hiervan in de praktijk;
- Het organiseren van zorg onder één dak voor slachtoffers van seksueel geweld;
- Seksueel geweld in multiculturele omgeving tijdens loverboyproblemen.

Programma

09.15 uur Registratie en ontvangst met koffie en thee

10.00 uur Opening congres door dagvoorzitter Dr. Guido van de Luitgaarden

10.15 uur Prof. Dr. Hans Grietens [Rijksuniversiteit Groningen] - Inleiding in de wereld van geweld en trauma

11.30 uur Prof. Dr. Louis Tavecchio [Universiteit van Amsterdam] - Scheve machtsverhouding bij seksueel geweld

11.45 uur Pauze

12.15 uur Mr. Mariska Kramer [kantoor Kramer] - Wetgeving en juridische kaders

13.00 uur Lunchbuffet

14.00 uur Deelsessies

Deelsessie 1A Dr. Fabiënne Naber [Erasmus Universiteit] - De biologische effecten van seksueel geweld

Deelsessie 1B Drs. Ard Nieuwenbroek [Orthohulp] - Systemisch werken na seksueel misbruik

15.00 uur Pauze

15.30 uur Deelsessies

Deelsessie 2A Susanne van Gog [Centrum Seksueel Geweld] - Het organiseren van zorg

Deelsessie 2B Theo Hendrickx [Helse Liefde] - Omgaan met loverboy problematiek

16.30 uur Afsluiting

Sprekers en hun bijdrage

Prof. Dr. Hans Grietens

Bijdrage: Seksueel trauma: een algemene inleiding

Hans studeerde psychologie aan de Katholieke Universiteit Leuven. Hij promoveerde aan de Rijksuniversiteit Groningen en is doctor in de psychologische-, pedagogische- en sociale wetenschappen. Momenteel is Hans hoogleraar aan de Rijksuniversiteit Groningen op de leerstoel orthopedagogiek, in het bijzonder de onderkenning en interventie bij kinderen met ernstige gedrags- en opvoedingsproblemen. Zijn domein van onderzoek en onderwijs betreft jeugdzorg, in het bijzonder het jonge kind in de zorg en de pleegzorg. Hans publiceerde onder andere over kindermishandeling, agressie tussen peers, jeugddelinquentie, en geestelijke gezondheidsproblemen bij minderjarigen in de jeugdzorg.

In deze eerste plenaire presentatie geeft Hans een algemene inleiding over geweld en trauma, met de nadruk op seksueel trauma. Wat zegt de wetenschap en hoe hiermee om te gaan in de praktijk?

Prof. Dr. Louis Tavecchio

Bijdrage: Scheve machtsverhoudingen in relatie tot seksueel geweld

Louis studeerde psychologie aan de Universiteit van Amsterdam en promoveerde op een onderzoek naar de meting en evaluatie van onderwijsgedrag. Daarna werkte hij vele jaren bij de afdeling Algemene en Gezinspedagogiek van de Universiteit Leiden in de rol van Universitair Hoofddocent Gezinspedagogiek, waarna hij bij de Universiteit van Amsterdam

terugkeerde in de rol van Bijzonder Hoogleraar. Louis publiceerde vele tientallen (inter)nationale artikelen, hoofdstukken en boeken op het gebied van gezinsopvoeding, kinderopvang en hulpverlening.

Scheve machtsverhoudingen, impliciete intimidatie en onacceptabel seksueel grensoverschrijdend gedrag. Dit zijn enkele sleutelwoorden die deel uitmaken van de presentatie onder leiding van Louis. Wat zijn onderzoeksresultaten op het gebied van signalering, behandeling en herstel en welke praktische handvatten zijn hieruit te genereren?

Mr. Mariska Kramer

Bijdrage: Het juridisch perspectief van seksueel misbruik

Mariska studeerde rechten aan de Vrije Universiteit van Amsterdam. Vanuit haar praktijkstage bij het Bureau voor de Kinderrechter aan de Amsterdamse Rechtbank raakte zij geïnteresseerd in de kindbescherming. Zij studeerde af op een praktijkonderzoek bij de voogdij- en gezinsvoogdij-instelling William Schrikker Stichting. In haar loopbaan als advocaat en als juridisch stafmedewerker bij het Leger des Heils Jeugdbescherming & Reclassering (LJ&R), specialiseerde zij zich geleidelijk steeds meer in de jeugdbescherming. In haar advies- en procespraktijk staat zij regelmatig pleegouders bij en adviseert zijn pleegzorgaanbieders en gecertificeerde instellingen. Ook in haar nevenfuncties maakt zij zich sterk voor het belang van het (pleeg)kind. Zo was zij onder meer voorzitter van diverse klachtencommissies en was zij enige jaren lid van het bestuur van de stichting Maan, die zich inzet voor de positie van kinderen zonder ouderlijke zorg. Mariska is auteur van het boek 'Paraplu voor pleegouders.'

Welke wetgeving en juridische kaders zijn belangrijk ten aanzien van zeden- en seksueel misbruik? Mariska zal seksueel geweld vanuit verschillende juridische perspectieven behandelen en koppelen aan relevante casuïstiek.

Dr. Fabiënne Naber

Bijdrage: Wat voor effect heeft seksueel geweld op het brein

Fabiënne is van huis uit biologe en doet als Universitair Hoofddocent aan de Erasmus Universiteit Rotterdam onderzoek naar de relatie tussen neurologie, gedrag en begeleiding bij mensen met een autismespectrumstoornis.

Als iemand te maken krijgt met seksueel geweld, heeft dit niet alleen een direct lichamelijk effect, maar vooral ook psychisch, wat weer effect heeft op het sociaal functioneren. Wat gebeurt er in het brein van het slachtoffer bij seksueel geweld? Waarom voelen slachtoffers zich vaak zelf schuldig? En wat weten we over de dader? In deze keuzesessie worden de biologische aspecten van dader en slachtoffer besproken.

Drs. Ard Nieuwenbroek

Bijdrage: Systemisch werken na seksueel misbruik

Ard is contextueel therapeut, communicatietrainer en een praktijkman 'pur sang'. Hij heeft ruime expertise op het gebied van activeren van de (vaak verborgen) kracht in mensen. Daarnaast is Ard auteur en heeft inmiddels 25 boeken op zijn naam staan, die veelal over het onderwerp faalangst gaan.

Ard concentreert zich in deze deelsessie op de wijze waarop je vanuit systemisch perspectief kunt werken met slachtoffers van seksueel misbruik. Systemisch betekent overigens ook werken met de daders. De contextuele benadering is een systemische benadering die bij de

begeleiding na seksueel misbruik grote mogelijkheden biedt. Deze mogelijkheden worden aan de hand van praktische voorbeelden behandeld.

Susanne van Gog

Bijdrage: Het organiseren van zorg onder een dak

Susanne is opgeleid tot forensisch verpleegkundige en werkt momenteel als gespecialiseerd verpleegkundige en coördinator bij het Centrum Seksueel Geweld Brabant Oost.

Het organiseren van zorg onder een dak voor slachtoffers van seksueel geweld staat primair in deze praktijkgerichte deelsessie onder leiding van Susanne.

Theo Hendrickx

Bijdrage: Seksueel geweld in multiculturele omgeving tijdens loverboyproblemen

Theo begon zijn loopbaan bij de gemeentepolitie in Limburg. Hij deed diverse (psychologische) studies en participeerde tijdens landelijke en provinciale werkgroepen rondom huiselijk geweld, seksueel geweld, eerwraak en kindermishandeling.

Sinds 20 jaar is Theo nauw betrokken bij de aanpak van loverboy problemen, slachtofferschap en ouderbegeleiding. Hij is mede initiator van het project 'Helse Liefde', dat in Limburg provinciebreed is geïmplementeerd. Ook internationaal zijn er nauwe banden om de aanpak van deze problematiek te ondersteunen. Momenteel is hij inhoudelijk expert bij expertise centrum Helse Liefde en coördinator van stichting Manna.

In deze praktijkgerichte deelsessie gaat Theo in op de druk die op jongeren wordt gelegd om de prostitutie in te gaan en de problematiek rondom bespreekbaarheid.

Dr. Guido van de Luitgaarden

Bijdrage: Dagvoorzitter

Guido is opgeleid als sociaal-pedagogisch hulpverlener en werkte in die hoedanigheid onder meer in het sociaal-cultureel werk. Hij was gedurende 16 jaar als senior onderzoeker en docent werkzaam bij Zuyd Hogeschool, lectoraat Sociale Integratie. Guido promoveerde aan de University of Salford (VK) op een proefschrift over oordeels- en besluitvorming bij vermoedens van kindermishandeling. Sinds 2006 is hij verbonden aan het Euregionaal Congresburo en het Centrum voor Educatie en Supervisie. Daarnaast is hij echtgenoot en (pleeg)vader. Ook is hij voorzitter van de Raad van Toezicht van het Steunpunt Mantelzorg Zuid.